

Uniwersytet
ŁÓDZKI

Prof. dr hab. Maria Michalska

Maria Michalska urodziła się 3 lipca 1923 roku w Krakowie. Świadectwo dojrzałości uzyskała w czasie II Wojny Światowej na tajnych kompletach w gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Warszawie. W 1942 roku podjęła studia chemiczne, również na tajnych kompletach Politechniki Warszawskiej, przerwane wybuchem Powstania Warszawskiego, w którym brała czynny udział jako żołnierz AK (Oddział „Golski”).

Po zakończeniu działań wojennych przeniosła się do Łodzi, gdzie kontynuowała przerwane studia, początkowo na Politechnice Łódzkiej, potem na Uniwersytecie Łódzkim.

W 1952 roku otrzymała dyplom magistra filozofii z zakresu chemii w UŁ, a w roku 1958 stopień kandydata nauk chemicznych. Promotorem pracy doktorskiej pod tytułem „Badania nad syntezą glikozydów polihydroksyflawanonów” była prof. dr hab. Zofia Jerzmanowska. Stopień doktora habilitowanego w zakresie chemii organicznej prof. Maria Michalska uzyskała w 1969 roku za pracę pt. „N-glikozylonitrony. Nowa klasa połączeń cukrów”.

Prof. Maria Michalska jeszcze w okresie studiów rozpoczęła pracę w Katedrze Chemii Organicznej Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej w Łodzi. Po przejściu wszystkich szczebli kariery naukowej, w 1977 roku została kierownikiem tej katedry. W 1982 roku uzyskała tytuł profesora nadzwyczajnego.

Osiągnięcia naukowe Marii Michalskiej w dziedzinie chemii flawonoidów:

- odkrycie nowej klasy połączeń cukrowych: N-glikozylonitrony oksymów,
- udowodnienie mechanizmu klasycznej reakcji Kostaneckiego,
- opracowanie nowej syntezy układów azaindolizynowych w reakcji 1,3-cykloaddycji zasad azotowych do oksymu flawanonu.

w dziedzinie chemii cukrów:

Uniwersytet
ŁÓDZKI

- otrzymanie nieznanych dotychczas tio- i selenofosforanów cukrów, które znajdują zastosowanie w syntezie glikozydowych pochodnych cukrów, cukrów nienasyconych oraz merkaptanów i episulfidów cukrów,
- opracowanie stereoselektywnej syntezy trudno dostępnych glikozydów 2-deoksycukrów z wykorzystaniem ditiofosforanów cukrów,
- udowodnienie udziału pentakoordynacyjnego produktu przejściowego w procesie transfosforylacji tiofosforanów cukrów,
- zaobserwowanie tworzenia się kompleksów molekularnych tiofosforanów cukrów z izopropanolem i kwasu dialkoksymonotiofosforowego z imidazolem oraz ustaliła ich strukturę.

Badania przeprowadzone przez prof. Marię Michalską zostały wykorzystane przez innych badaczy i stanowią oryginalny polski wkład w dziedzinę chemii cukrów. W okresie kiedy kierowała Katedrą Chemii Organicznej jednostka ta stała się jednym z liczących się w świecie centrum badań naukowych w tej dziedzinie. Warto podkreślić, że kilku absolwentów Wydziału Mat-Fiz-Chem UŁ kontynuowało pod kierunkiem prof. Marii Michalskiej swoje kariery naukowe.

Wyniki swoich badań prof. M. Michalska publikowała w prestiżowych czasopismach o zasięgu międzynarodowym, m.in.: J. Am. Chem. Soc., J. Org. Chem., Tetrahedron, Tetrahedron Letters, J. Chem. Soc., J. Chem. Soc. Chem. Communications, Synthesis.

W roku 1974 przebywała na Stypendium Rockefellera w University Chemical Laboratory, University of East Anglia, Norwich.

Prowadziła również wykłady jako Visiting Profesor w licznych ośrodkach naukowych za granicą m.in. Bochum University, Niemcy (1986), Gainesville, University of Florida, USA (1987), Madison, University of Wisconsin, USA (1988), University of Jerusalem, Izrael (1992), Instytut Maxa Plancka Medycyny Eksperymentalnej, Getynga, Niemcy (1989).

Maria Michalska wygłosiła szereg referatów plenarnych na Międzynarodowych Zjazdach Naukowych, m. in. w Moskwie w 1983 r., w Lyngby w Danii w 1984 r. oraz w Krakowie w 1993 r. Ponadto wielokrotnie była zapraszana do wygłaszania referatów ilustrujących jej dorobek naukowy do USA, Japonii, ZSRR i Chin.

W dniu 17 czerwca 2003 roku w Łodzi zostało zorganizowane Ogólnopolskie Sympozjum z udziałem prelegentów z zagranicy dedykowane prof. Marii Michalskiej. Obecnie profesor Michalska jest od kilku lat na emeryturze.